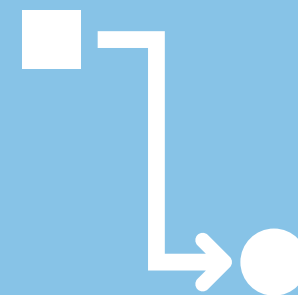

Van KPI tot Effect: impactgericht werken in de bibliotheek

De eerste stappen in
het onderbouwen van
je maatschappelijke
waarde

Juni 2022

Van KPI tot Effect: de eerste stappen in het onderbouwen van je maatschappelijke waarde

HOE BRENG JE JE IMPACT IN KAART?

Maatschappelijke waarde onderzoeken, of impact meten, is makkelijker als er een document is waarin de kennis van een aantal thema's is samengevat. Welke effecten kunnen we verwachten? Wat weten we al uit onderzoek? Hoe kan ik mijn maatschappelijke strategische doelstellingen onderbouwen?

In 2020 hebben we een eerste versie van dit document beschikbaar gesteld, omdat we geloven dat meer inzicht in je maatschappelijke waarde als bibliotheek kan zorgen voor een sterkere organisatie en voor inzicht in wat je goed doet en waar nog te leren valt. Dit is een update uit 2022 van het document.

“Werken met een Theory of change biedt echt de mogelijkheid om de medewerker op de vloer te verbinden met de brede strategie van de Bibliotheek. Je ziet direct hoe je als medewerker daar aan bijdraagt” – Erik Reuvers, Adviseur Digitale geletterdheid Probiblio

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Gebruik en definities	6
Theory of Change (ToC) – de theorie	7
ToC's per thema's	9
2.1 Gezinsaanpak	10
2.2 Digitale geletterdheid	11
2.3 MLP in de bibliotheek	12
2.4 Structureel samenwerken met PO, VO en MBO – taal	13
2.5 Digitale inclusie	14
2.6 Inburgering	15
2.7 Taalnetwerken	16
2.8 Collectie fictie	17
2.9 Programmering	18
2.10 Third place (in ontwikkeling)	19
Wat hoort er nog meer bij de ToC?	20
Bijlage A - Koppeling organisatorische inrichting (TOA) en veranderpad ToC	28

“De Theory of Change maakt in 1 oogopslag helder waar we alle interventies voor doen, wat het hogere doel is wat we nastreven maar ook hoe elke workshop of activiteit direct een bijdrage levert aan een effect voor de doelgroep. Op alle niveaus van de organisatie.” – Erik Reuvers, Adviseur Digitale geletterdheid Probiblio

Van KPI tot Effect: leeswijzer

Probiblio heeft, met hulp van Avance Impact, dit document opgesteld om bibliotheken te helpen met het beter zichtbaar maken van hun impact. We beginnen met wat achtergrond over impact en impactmanagement.

We hebben een aantal relevante en actuele thema's voor bibliotheken uitgewerkt:

- Gezinsaanpak,
- Digitale geletterdheid,
- MLP in de bibliotheek,
- Structureel samenwerken met PO, VO en MBO – taal,
- Digitale inclusie,
- Inburgering,
- Taalnetwerken,
- Collectie fictie,
- Programmering,
- Third place.

Specialisten van Probiblio hebben deze thema's voor bibliotheken beschreven door een Theory of Change (ToC) te maken op basis van hun ervaringen en inzichten uit de praktijk. Een ToC geeft inzicht in de impact doelstelling, de belangrijkste effecten en hoe deze tot stand komen door de activiteiten die de bibliotheek uitvoert. Het is een visuele weergave van de route naar verandering (zie pagina 7 voor meer informatie).

Na de ToC's per thema, noemen we een aantal documenten die bij een ToC horen en geven van elk document een voorbeeld: probleemanalyse, narratief, onderbouwing en meetplan.

Impact en impactmanagement

Wat is impact?

Impact gaat over de verandering die je teweeg brengt op de langere termijn. Die verandering kan op allerlei manieren plaatsvinden: individueel en collectief, positief of negatief, bedoeld en onbedoeld.

Waar 'outcome' duidt op een specifieke verandering als direct gevolg van een activiteit, gaat impact over de mate waarin een activiteit de levens en omgeving van deelnemers op bredere schaal heeft beïnvloed. Die invloeden reiken verder dan de concrete doelen van een programma en kunnen doorwerken in allerlei aspecten in het dagelijks leven en de omgeving. (Bron: Dossier Impact)

Impactmanagement

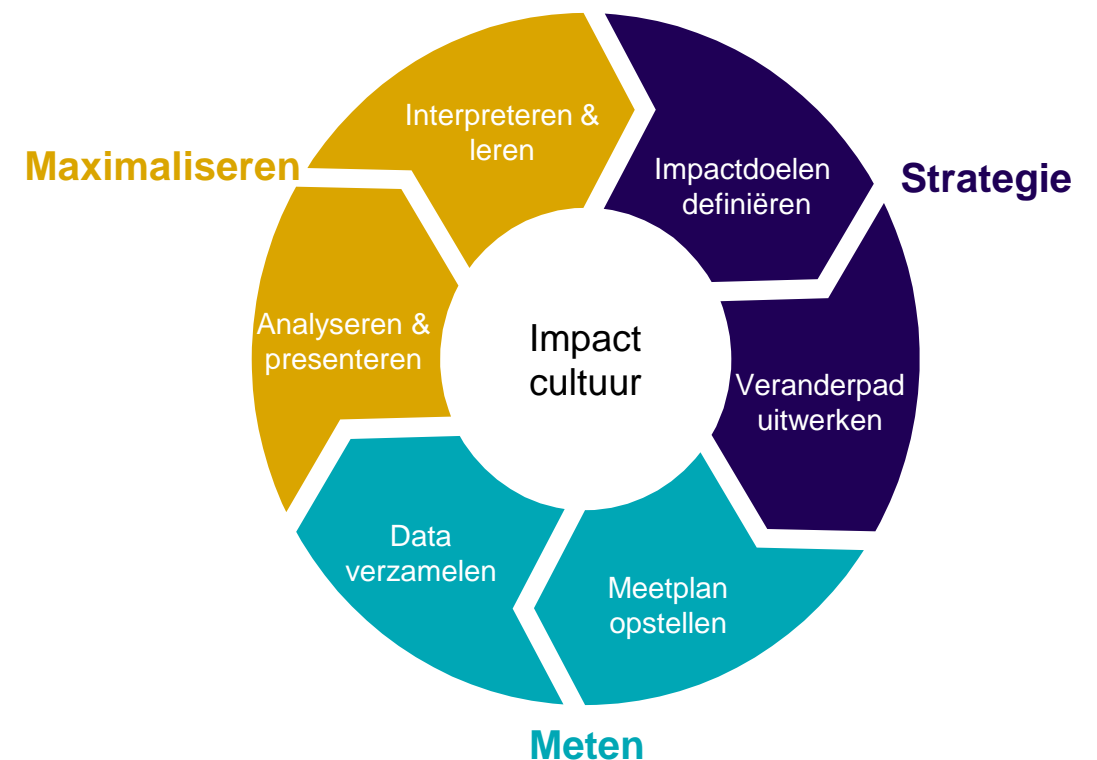
Impactmanagement gaat veel verder dan het meten van je impact. Het gaat over alles wat een organisatie doet om de eigen impact te begrijpen en vergroten.

Impact centraal stellen helpt bij het stellen van scherpe en haalbare doelen, het maken van keuzes en het motiveren en onderbouwen van activiteiten.

Impact managen is een cyclisch proces van leren en verbeteren op basis van eerdere bevindingen.

Het model dat veel in de bibliotheekbranche (onder andere in de Leergang Impactmanagement) wordt gebruikt, gaat uit van drie fasen:

- de missie en doelen (impact missie)
- het meten in hoeverre de doelen zijn bereikt (effecten meten)
- het analyseren en leren van wat je gemeten hebt (impact maximaliseren)

Van KPI tot Effect: gebruik en definities

GEBRUIK

Het proces van een ToC maken, meetplan ontwerpen, onderzoek uitvoeren en leren van de uitkomsten kan complex zijn – en ook hier geldt: het proces is soms belangrijker dan het resultaat.

Aan de slag? Zorg dan dat je voldoende weet van onderzoek, Theory of Change en je strategische doelstellingen. Het is aan te raden om dit met verschillende betrokkenen te doen.

We leggen hier kort uit hoe je dit document kunt gebruiken en waarom dit handig is voor bibliotheken die aan de slag gaan met impact.

- Zoek je thema waarop je je wilt gaan richten en kijk kritisch naar de ToC: match dit met jouw specifieke praktijk.
  - Werken de omschreven veranderpaden ook zo in jouw praktijk?
  - Zijn er in jouw praktijk minder/meer activiteiten of veranderingen die nu nog niet in de Theory of Change staan?
  - Zijn de veranderingen realistisch? Bereiken jullie deze veranderingen met de geformuleerde activiteiten?
- Doe dit samen met collega's uit verschillende teams uit de organisatie. Zo zorg je voor verschillende perspectieven en voor draagvlak.
- Bepaal daarna de vervolgstappen: wil je dingen anders gaan aanpakken of wil je je effecten gaan meten? Bepaal welk bestaand effectonderzoek je kunt gebruiken en waar je zelf een meetplan voor wilt maken.

DEFINITIES

- **Activiteit** = datgene wat je als bibliotheek doet, specifiek voor een doelgroep en concreet geformuleerd
- **Output** = directe resultaten van je activiteiten
- **Effecten** = een generieke term om de outcomes of impact van een activiteit te beschrijven. Effect verwijst naar 'outcomes' als het gaat om een verandering op korte of middellange termijn; effect verwijst naar **impact** als het gaat om effecten op de lange termijn en/of op het niveau van de gemeenschap
- **Hogere effecten** = de effecten die niet direct door jouw activiteiten komen maar waaraan je wel indirect bijdraagt
- **Strategische doelstelling** = doelstellingen die zijn geformuleerd om de meerjarige ambitie van je organisatie richting te geven en te realiseren, rekening houdend met je belanghebbenden/doelgroepen. Ze geven koers voor alles wat je organisatie doet en werken eventueel verbindend met andere partijen die zich met dezelfde (maatschappelijke) opgave bezig houden
- **Key Performance Indicator (KPI)** = hoog-over doel, vastgesteld voor de organisatie
- **Prestatie indicator (PI)** = onderbouwing voor een KPI. Meerdere PI's laten zien of een KPI gehaald is. Dit is vaak gelijk aan een effect uit de ToC en heeft een uiteenzetting in SMART indicatoren

In de bijlage staat verder beschreven hoe de ToC's onderdeel zijn van een groter plaatje, waarbij de verbinding wordt gelegd tussen ToC's, de organisatieinrichting en KPI's.

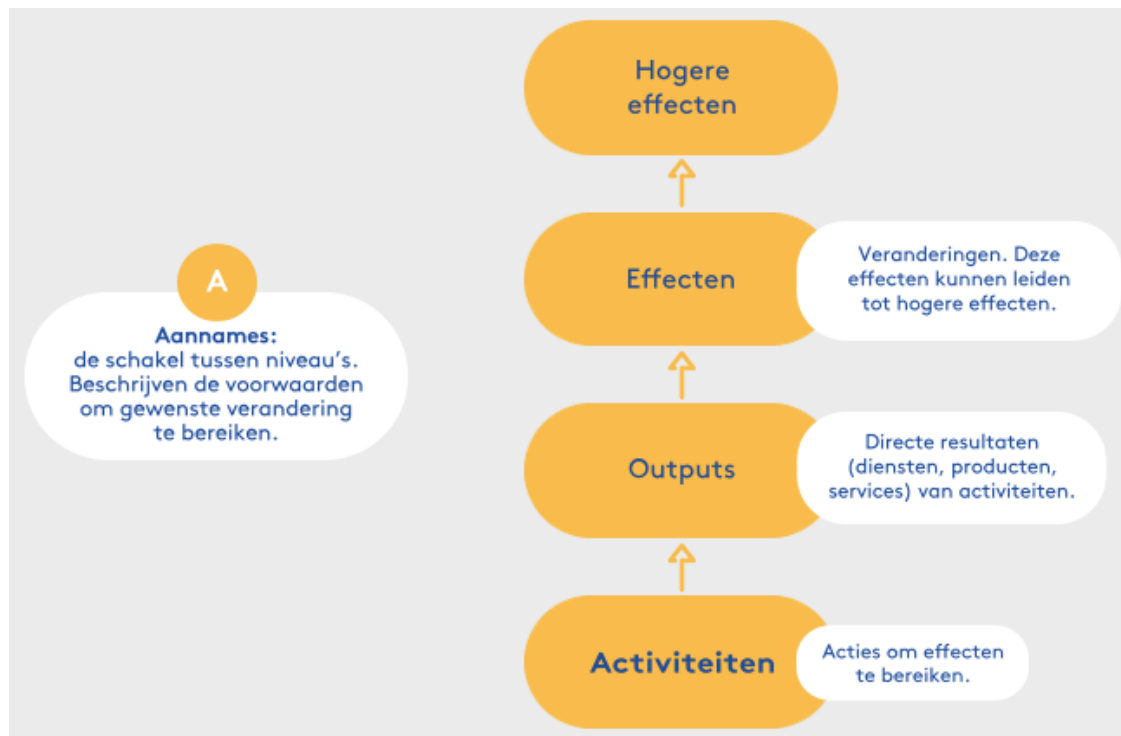
Theory of change – de theorie

Een Theory of Change is een veelgebruikt model dat specifiek maakt hoe verandering plaatsvindt en welke aannames daarbij gemaakt worden. In het model beschrijf je hoe activiteiten bijdragen aan maatschappelijke veranderingen.

Waarom belangrijk?

De effectiviteit van je activiteiten is voor een groot deel afhankelijk van je strategie (het plan waarmee je als bibliotheek de doelstelling gaat behalen).

Je strategie geeft de 'hoe' van verandering weer: hoe kom je van je activiteiten naar je doelstelling? Je geeft inzicht in de schakel van veranderingen die je in gang gaat zetten. De Theory of Change is een handig instrument om de strategie schematisch weer te geven, en deze later te toetsen in de praktijk.

Wat is een Theory of change?

Een Theory of Change maakt expliciet welke veranderingen (effecten) in gang worden gezet met de activiteiten. Je geeft visueel en logisch weer welke veranderingen bij wie optreden als gevolg van de activiteiten. Een verandertheorie geeft daarmee inzicht in de impact die je als bibliotheek met je interventie beoogt te bereiken. Een verandertheorie zit dus logisch in elkaar: je probeert inzichtelijk te maken hoe activiteiten tot veranderingen leiden. Elke verandering moet logischerwijs op een andere verandering kunnen volgen: het is een schakel van oorzaak en gevolg. Een Theory of Change is als het ware een routekaart van stappen die je moet doorlopen om tot je doel te komen.

De activiteiten leiden tot outputs, dat wil zeggen de directe resultaten van de activiteiten. Wanneer de juiste activiteiten worden ingezet, leiden deze outputs tot positieve effecten bij de directe doelgroepen, daarna tot hogeren effecten en zelfs tot mogelijke effecten voor de maatschappij.

Accountability line

In de Theory of change kun je voor jezelf duidelijk maken tot waar je jezelf nog verantwoordelijk houdt voor de effecten. Tot waar ben je verantwoordelijk, waar kun je op afgerekend worden? Je trekt daarvoor een denkbeeldige lijn (accountability line) door de ToC.

Uitgewerkte thema's

TOC'S PER THEMA

In dit hoofdstuk presenteren we de ToC's van een aantal thema's waar bibliotheken mee te maken hebben:

- **Gezinsaanpak**
- **Digitale geletterdheid**
- **MLP in de bibliotheek**
- **Structureel samenwerken met PO, VO en MBO – taal**
- **Digitale inclusie**
- **Inburgering**
- **Taalnetwerken**
- **Collectie fictie**
- **Programmering**
- **Third place (in ontwikkeling)**

Ook op andere plekken zijn ToC's te vinden. In de Impact community (zie hiernaast) stellen sommige bibliotheken en POI's hun ToC beschikbaar. Ook is er bijvoorbeeld een ToC gemaakt binnen de programmalijs Digitaal Burgerschap, zie:

<https://www.bibliotheeknetwerk.nl/digitaal-burgerschap/bouwsteen-onderzoek/impactstrategie-en-theory-of-change>

MEER WETEN?

- Wil je meer informatie of aan de slag met begeleiding? Neem dan contact op met jouw POI. Sinds 2022 is er bij elke POI minstens één medewerker die kan ondersteunen bij het maken van ToC's, zie <https://www.bibliotheeknetwerk.nl/digitaal-burgerschap/pois-getraind-voor-begeleiding-toc-trajecten>. Wil je meer informatie over dit document, mail dan naar onderzoek@probiblio.nl.
- De KB heeft ook een uitgebreid dossier over maatschappelijke waarde en achtergrondinformatie over bijvoorbeeld effectonderzoek doen en de Theory of Change: <https://www.bibliotheekinzicht.nl/dossiers/impact>. Zie ook de Impactmonitor van de KB. Deze monitor bevat verschillende modules die bibliotheken kunnen inzetten bij het meten van de effecten van cursussen. Je kunt de resultaten uit je eigen onderzoeksmodules inzien en vergelijken met andere bibliotheken: <https://www.bibliotheekinzicht.nl/instrumenten/impactmonitor>.
- In de Impact community op [biebtobieb](https://www.biebtobieb.nl) kun je vragen stellen en ervaringen uitwisselen met andere bibliotheken en kun je workshops en bijeenkomsten volgen die te maken hebben met impact: <https://www.biebtobieb.nl/do/startpage?id=925627-737461727470616765> (groep: Impact, deel je kennis en ervaringen).
- Het Impactpad helpt je stap voor stap om je impact zelfstandig te meten. Het biedt daarnaast een overzicht van de meest relevante indicatoren voor een aantal maatschappelijke thema's en instrumenten om die ook daadwerkelijk te meten. De handleiding is geschreven voor sociaal ondernemers, maar iedereen die aan de slag gaat met impact meten kan hier gebruik van maken: <https://www.impactpad.nl>.

De thema's uitgewerkt

- Gezinsaanpak
- Digitale geletterdheid
- MLP in de bibliotheek
- Structureel samenwerken met PO, VO en MBO – taal
- Digitale inclusie
- Inburgering
- Taalnetwerken
- Programmering
- Collectie fictie
- Third place

Theory of Change: Gezinsaanpak

Versie 28 juli 2020

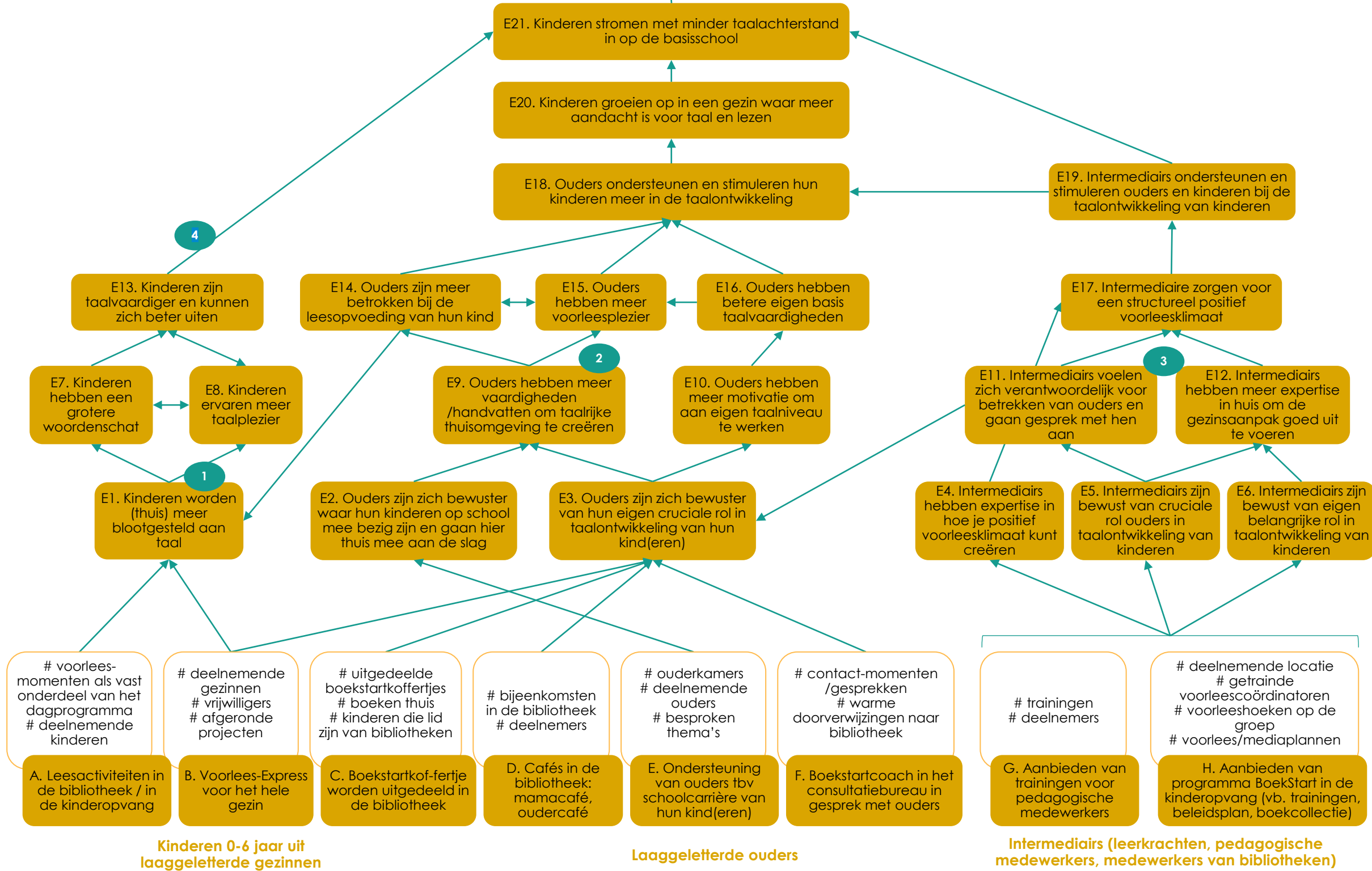
HOGERE EFFECTEN
Effecten die niet direct door jouw activiteiten komen maar waaraan je wel indirect bijdraagt

EFFECTEN
De effecten op je stakeholders, wat verandert voor wie?

OUTPUTS
Directe resultaten van je activiteiten

ACTIVITEITEN
Wat doe jij concreet voor de stakeholders?

De cyclus van laaggeletterdheid binnen elk laaggeletterde gezin is doorbroken om de participatie van inwoners te verbeteren

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

- 1** De blootstelling aan taal is een positieve ervaring
- 2** Ouders passen de geleerde vaardigheden toe
- 3** Intermediairs passen opgedane expertise toe
- 4** Kinderen durven zich ook beter te uiten

Theory of Change: Digitale geletterdheid 4-12

Versie 1 maart 2022

HOGERE EFFECTEN
Effecten die niet direct door jouw activiteiten komen maar waaraan je wel indirect bijdraagt

EFFECTEN
De effecten op je stakeholders, wat verandert voor wie?

OUTPUTS
Directe resultaten van je activiteiten

ACTIVITEITEN
Wat doe jij concreet voor de stakeholders?

Alle burgers zijn zelfredzaam en geïnformeerd en kunnen volwaardig meedoen aan de maatschappij

E22. Meer digitale geletterdheid: Informatievaardigheden, mediawijsheid, computational thinking en ICT basisvaardigheden

E21. Kinderen passen vaardigheden DG toe

E20. Kinderen internaliseren kennis en vaardigheden van DG

E19. Kinderen hebben meer inzicht in mogelijkheden DG

E18. Kinderen hebben een bredere blik op de rol en invloed van digitale ontwikkelingen op de samenleving

E17. Kinderen krijgen structureel en op juiste niveau toegepaste kennis en vaardigheden over DG

E16. Scholen hebben een structurele en kwalitatieve leerlijn DG (geborgd in school)

E10. Scholen hebben kwalitatief en passend DG beleid

E11. Leerkrachten passen DG toe in onderwijs

E12. Kinderen ervaren herhaling op de DG thema's

E13. Kinderen zijn enthousiaster over DG thema's

E14. Kinderen hebben meer kennis en/of vaardigheden over het onderwerp van de activiteit

E15. Kinderen krijgen zelfvertrouwen over eigen talent binnen DG

E4. Kinderen krijgen structureel aandacht voor thema DG (integraal onderdeel onderwijs)

E1. Scholen ervaren steun en inhoudelijk advies bij maatschappelijk urgent thema DG (niet zelf het wiel uitvinden)

E2. Scholen & leerkrachten hebben meer kennis over DG

E3. Scholen & leerkrachten weten hoe ze het thema DG kunnen aanpakken (inhoudelijk)

E5. Leerkracht is geïntroduceerd in (onderdeel van) DG en ontzorgd tijdens les

E6. Kinderen zijn geïntroduceerd in DG (kleinere leerdoelen)

E7. Kinderen & leerkrachten maken kennis met de bieb & haar brede rol

E8. Kinderen hebben een leuke ervaring met DG

E9. Kinderen leren samen aan DG thema

- Leerkrachten:**
- # deelnemende leerkrachten
  - # bijeenkomsten
- Scholen:**
- # scholen obv samenwerkingsovereenkomst
  - # advies trajecten
  - # mediaplannen
  - # doorlopende leerlijnen

- Leerlingen:**
- # scholen
  - # bereikte kinderen op school
  - # lessen

- Kinderen:**
- # activiteiten DG
  - # deelnemers activiteiten
  - # doorlopende programma's
  - # deelnemers doorlopende programma's

A1. Ondersteuning bij vormgeving DG beleid (vormen visie op DG)

A2. Bijeenkomsten leerkrachten: inspiratie & uitwisseling DG kennis

A3. Ondersteuning vormgeving inhoudelijke leerlijn DG

B1. Structureel: periodiek, verdiepend, inhoudelijke opbouw

B2. Incidenteel: een losse les

C1. Activiteit op 1 DG thema (incidenteel)

C2. Doorlopend programma (vaste groep kinderen) zoals maakplaats, codeclub

A. Bibliotheken werken samen met scholen in het ontwikkelen, structureel aanbieden en integreren van digitale geletterdheid (DG) in hun onderwijs

B. Bibliotheken geven gastlessen voor leerlingen op school & maken zichtbaar wat de bieb kan doen

C. Bibliotheken bieden eigen activiteiten aan buiten de school

Scholen: leerkrachten & bestuur

Leerlingen & kinderen buiten de klas tussen 4-12 jaar

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

1 Er zit volgorde in de activiteiten van de ondersteuning: eerst beleid en dan uitvoering

3 Leerkrachten moeten geleerde lessen continue en structureel in kunnen zetten (integratie binnen curriculum) om meer impact te maken op DG

5 De lessen zijn afgestemd op leerdoelen, aansluitend bij curriculum, passend qua niveau. Ook vanuit een onderzoekende en ontdekkende leerhouding

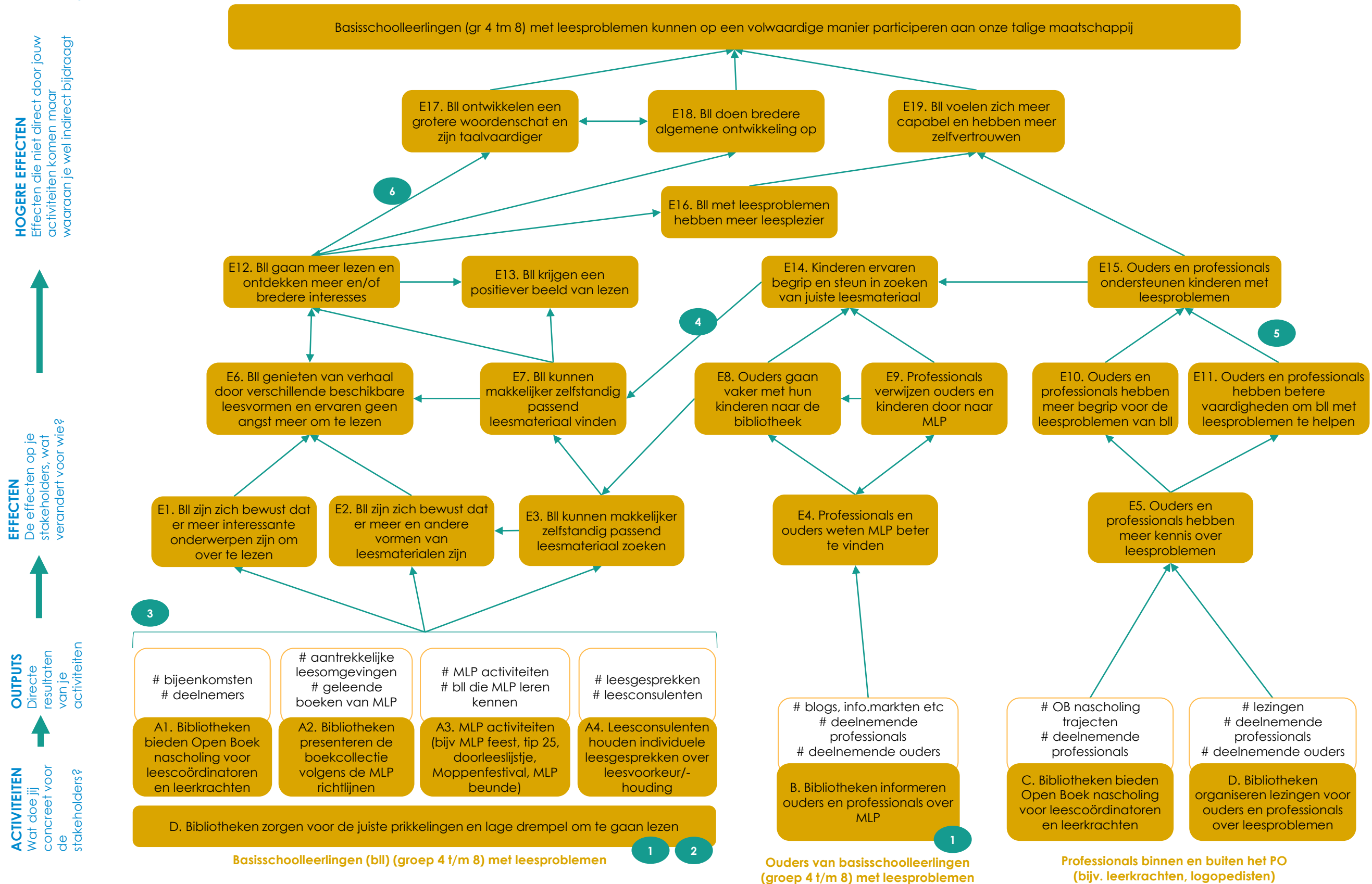
2 Beleid digitale geletterdheid van de eigen bibliotheek is op orde en er is een visie (bewuste keuze)

4 Bij goed beleid hoort een open houding en bereidheid om op de hoogte te blijven constante ontwikkeling binnen DG en het toepassen daarvan binnen het onderwijs. Ook bewuste keuze voor structurele inzet van tijd & middelen op dit onderwerp (vs. incidenteel)

6 Belangrijk om hier koppeling te maken met de rol van de bieb: er moeten goed doordachte interne doelen onder liggen

Theory of Change: MLP in de bibliotheek

Versie 20 augustus 2020

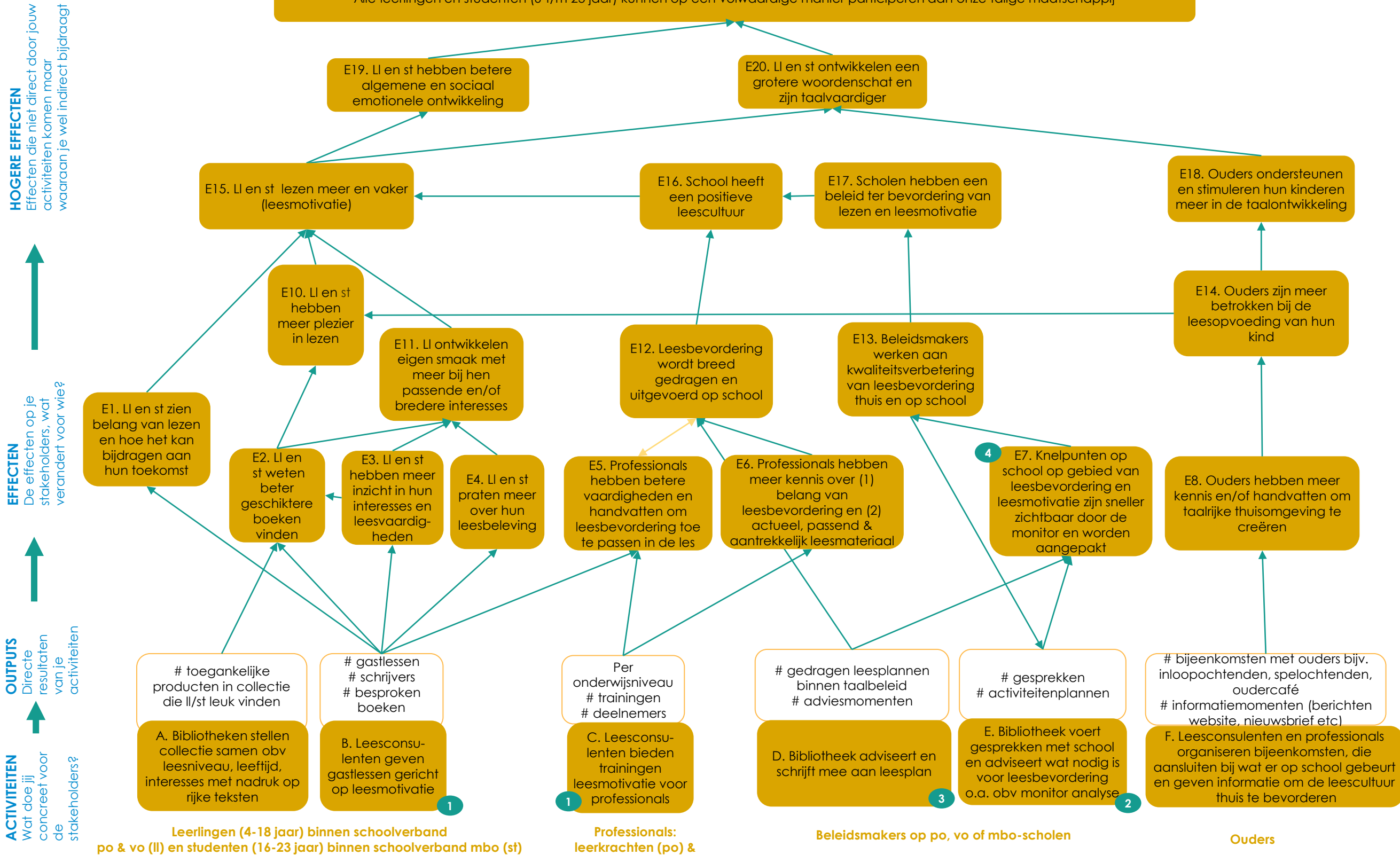

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

- 1 Kinderen erkennen dat ze een leesprobleem hebben en begrijpen dat ze extra inspanning voor moeten doen
- 2 Kinderen gaan zelfstandig naar de bibliotheken
- 3 Ouders willen graag iets doen om leesplezier van hun kind(eren) te vergroten
- 4 Ouders zien belang van eigen rol in taalontwikkeling
- 5 Kinderen staan open om zichzelf te ontwikkelen

Theory of Change: structureel samenwerking met het onderwijs (po, vo en mbo) - taal

Versie 8 maart 2022

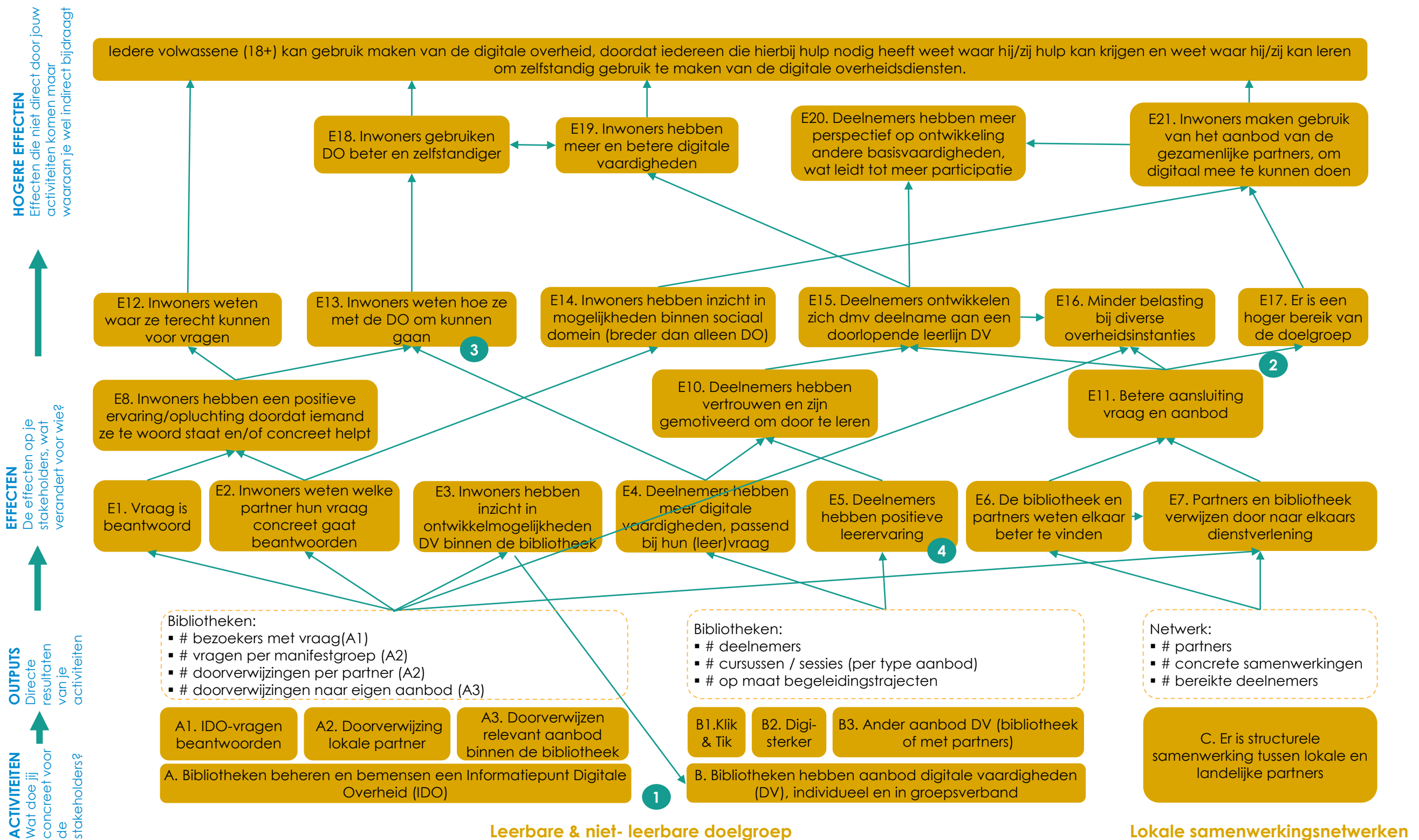
Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

- 1 Leesconsulenten beschikken over de juiste vaardigheden om goede trainingen te faciliteren
- 2 Schooldirecties nemen samenwerking met bibliotheken in beleid op
- 3 Scholen (in alle lagen van MT tot leraren/docenten) zien nut in van samenwerken met de bibliotheek en willen samenwerken op het gebied van leesbevordering en leesmotivatie
- 4 Scholen hebben een beleid ter bevordering van lezen en leesmotivatie en faciliteren leestijd

Een voorbeeld van de PDCA cirkel zie je in: E - E7 - E13 - E

Theory of Change: Digitale inclusie

Versie 3 december 2021, Probiblio

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

- 1 Het persoonlijke contact, de toegankelijkheid en de veilige omgeving zorgt voor laagdrempeligheid.
- 2 We gaan er vanuit dat partners voldoende geëquipeerd zijn om de vraag aan te kunnen

- 3 Inwoners raken niet gedemotiveerd van de hoeveelheid werk en benodigde vaardigheden die de DO geeft
- 4 De bibliotheek faciliteert een positief leerklimaat

NB In de herijking van de ToC Digitale inclusie in december 2021 is effect E9 vervallen

Theory of Change: Inburgering

Versie 15 september 2020

HOGERE EFFECTEN
Effecten die niet direct door jouw activiteiten komen maar waaraan je wel indirect bijdraagt

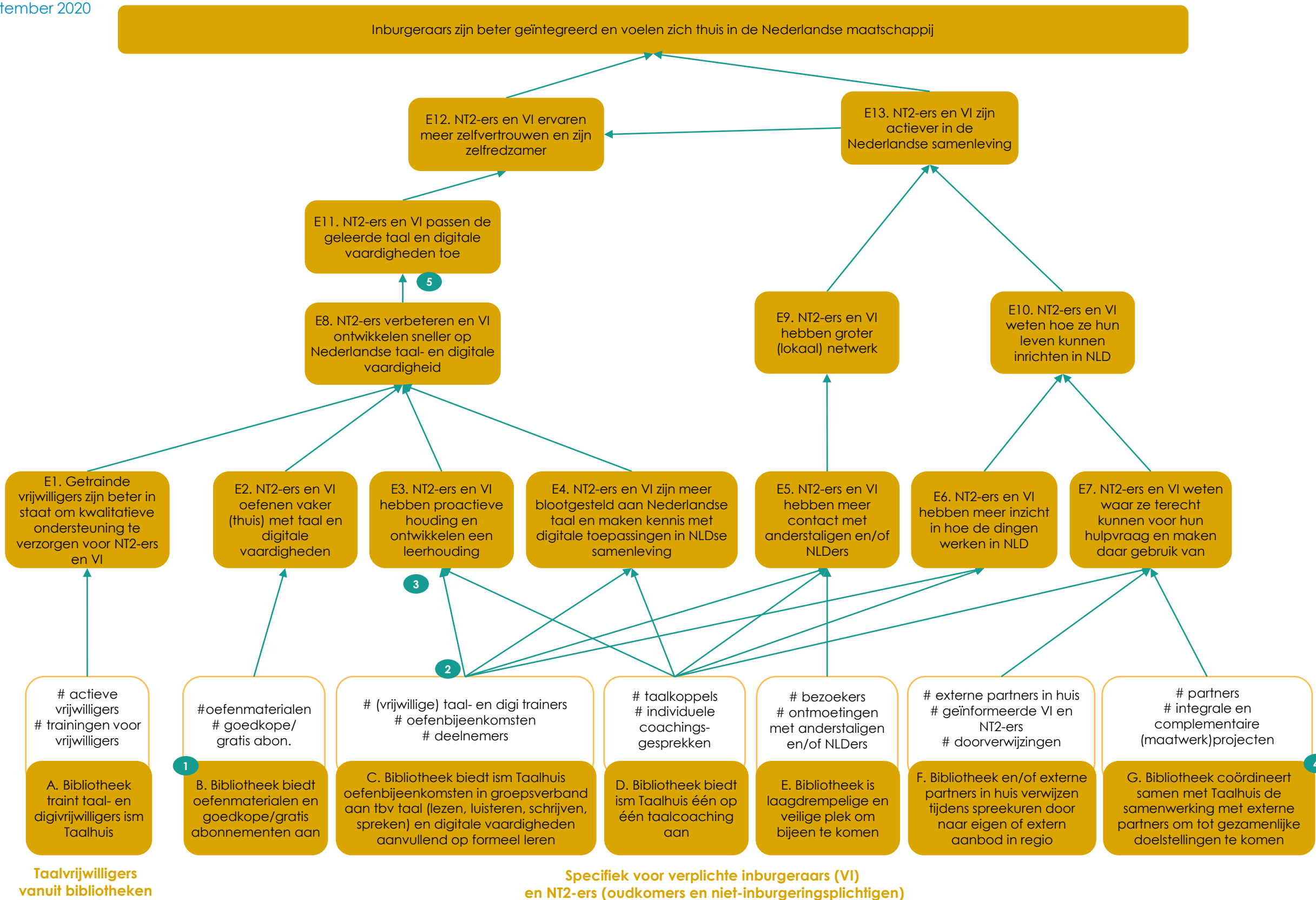

EFFECTEN
De effecten op je stakeholders, wat verandert voor wie?

OUTPUTS
Directe resultaten van je activiteiten

ACTIVITEITEN
Wat doe jij concreet voor de stakeholders?

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

- 1** Zolang NT2-ers en VI in taaltraject zitten, kunnen ze hier gebruik van maken
- 2** Het aanbod van de bibliotheek is een aanvulling op het formele leren
- 3** Bibliotheken stimuleren NT2-ers en VI om proactieve houding aan te nemen en vragen te stellen
- 4** Bibliotheken werken vanuit een Taalhuis samen met andere partners waarbij ieder een duidelijke verantwoordelijkheid heeft, waarbij de doelstellingen geborgd worden in gezamenlijke afspraken. Samen zorgen ze voor een blijvend passend en complementair aanbod in de regio.
- 5** NT2-ers en VI durven het geleerde toe te passen in de praktijk

Theory of Change: Taalnetwerk

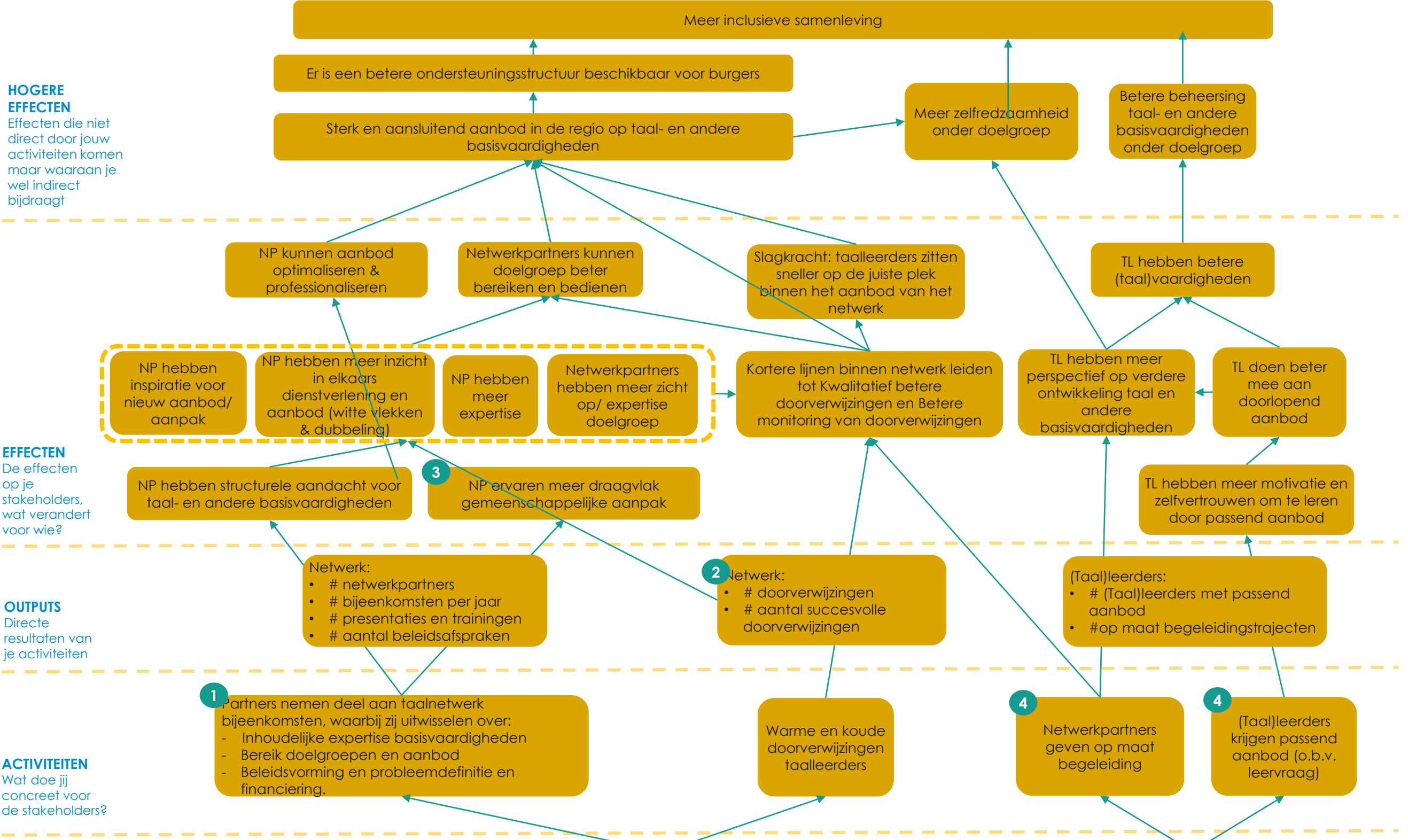
Versie 29 maart 2021

HOGERE EFFECTEN
Effecten die niet direct door jouw activiteiten komen maar waaraan je wel indirect bijdraagt

EFFECTEN
De effecten op je stakeholders, wat verandert voor wie?

OUTPUTS
Directe resultaten van je activiteiten

ACTIVITEITEN
Wat doe jij concreet voor de stakeholders?

Netwerkpartners, incl. gemeente (NP)

(Taal)leerders (TL)

Belangrijkste aannames

- 1 Netwerkpartners hebben de bereidheid om samen te werken (tijd & (personele) middelen) (incl. vrijwilligers) en voelen zich gelijkwaardig in het netwerk
- 2 Taalleerder komt in actie: er is facilitatie in doorverwijzingen, maar de taalleerder is zelf aan zet

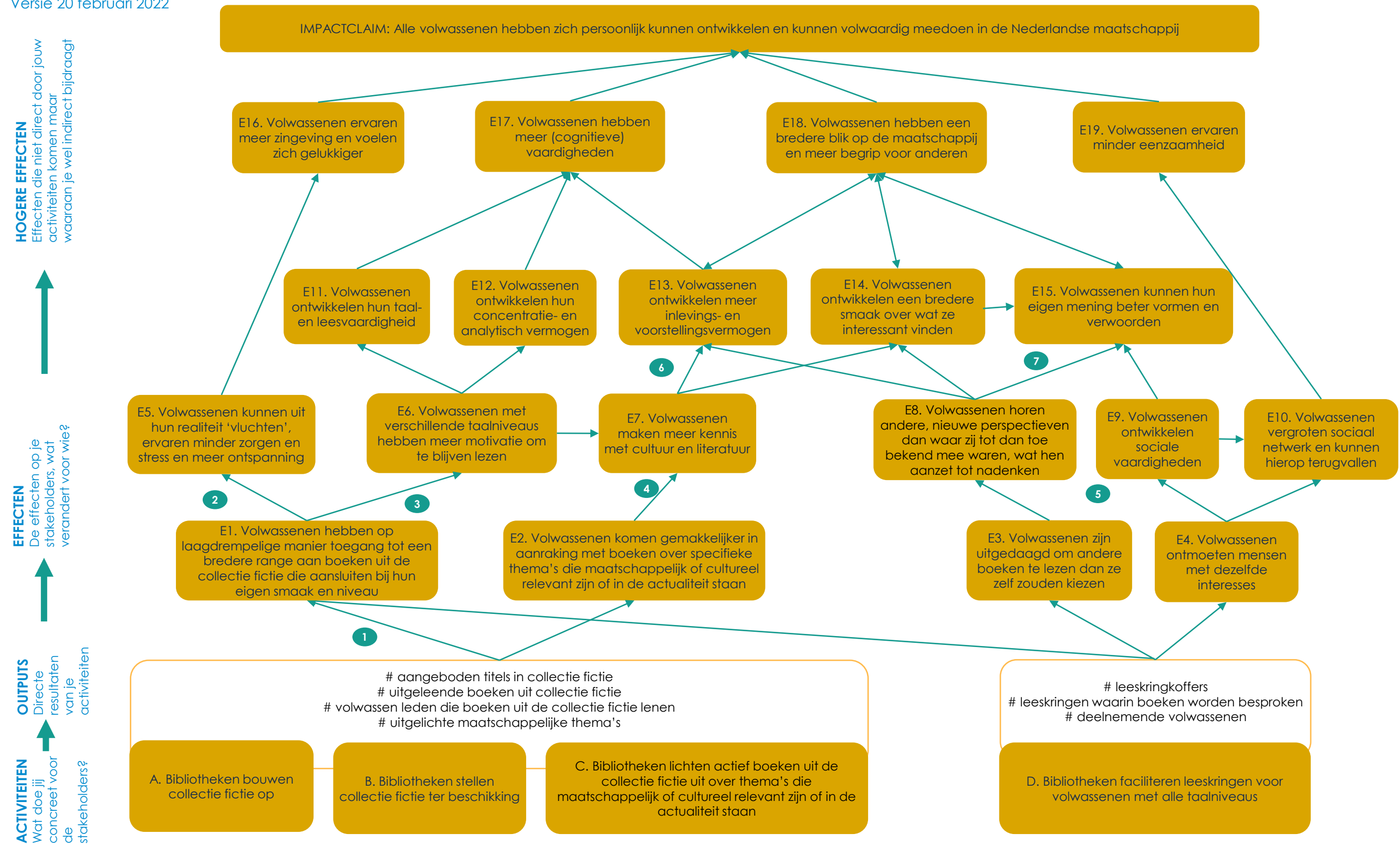
- 3 We gaan er vanuit dat er een gezamenlijk ambitie & commitment binnen het netwerk is. De doelstellingen zijn gemaakt en onderschreven binnen het netwerk. Deze **ToC is opgesteld vanuit de netwerkbenadering (perspectief bibliotheek)**

- 4 We bereiken de juiste doelgroepen (die het nodig hebben) en de taalleerders zijn leerbaar

Theory of Change: Collectie Fictie

Versie 20 februari 2022

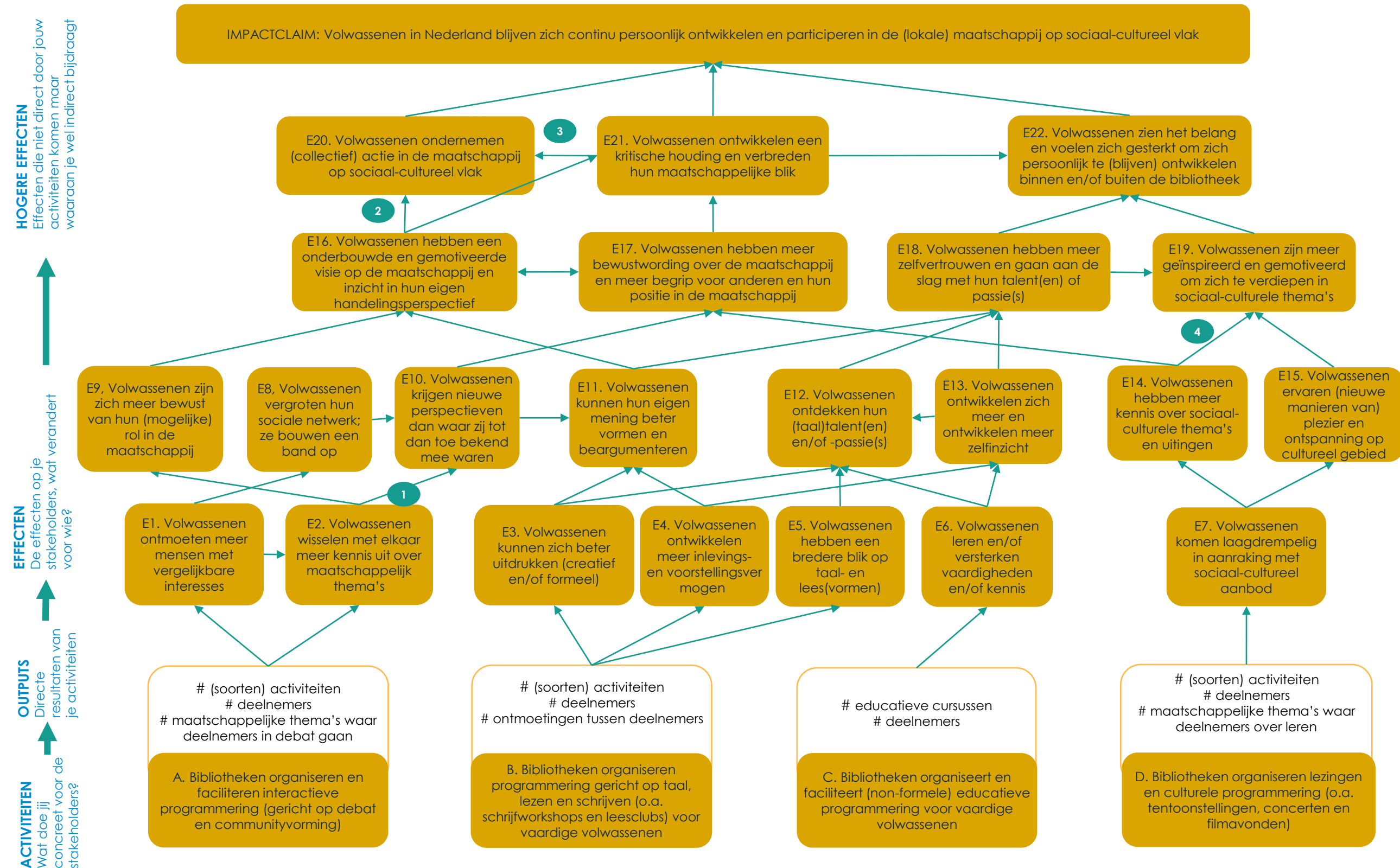

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

- 1 Volwassen leden zijn voldoende in staat om boeken te vinden en te kiezen die passen bij hun niveau
- 2 Volwassen leden lezen de geleende boeken
- 3 Volwassen leden hebben een positieve ervaring door het boek uit de collectie fictie te lezen
- 4 Volwassen leden kiezen boeken uit de collectie fictie die ze normaal niet zouden kiezen
- 5 Volwassen leden staan open voor herziening van hun eigen bestaande mening
- 6 Het boek uit de collectie fictie is zo geschreven dat de lezer er in mee gaat
- 7 De leeskring wordt op een manier gemodereerd dat er ruimte is voor de mening van eenieder

Theory of Change: Programmering

Versie 10 maart 2022

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

- 1** Deelnemers hebben verschillende perspectieven en deze worden op een constructieve manier uitgewisseld
- 2** Volwassenen zijn gemotiveerd om actief te zijn op sociaal-cultureel vlak
- 3** Volwassenen zien mogelijkheden om daadwerkelijk iets te kunnen veranderen of te kunnen betekenen voor de maatschappij
- 4** Volwassenen willen zich verdiepen in maatschappelijke thema's

Theory of Change: Third place (ToC nog in ontwikkeling)

Versie 16 juni 2022

HOGERE EFFECTEN
Effecten die niet direct door jouw activiteiten komen maar waaraan je wel indirect bijdraagt

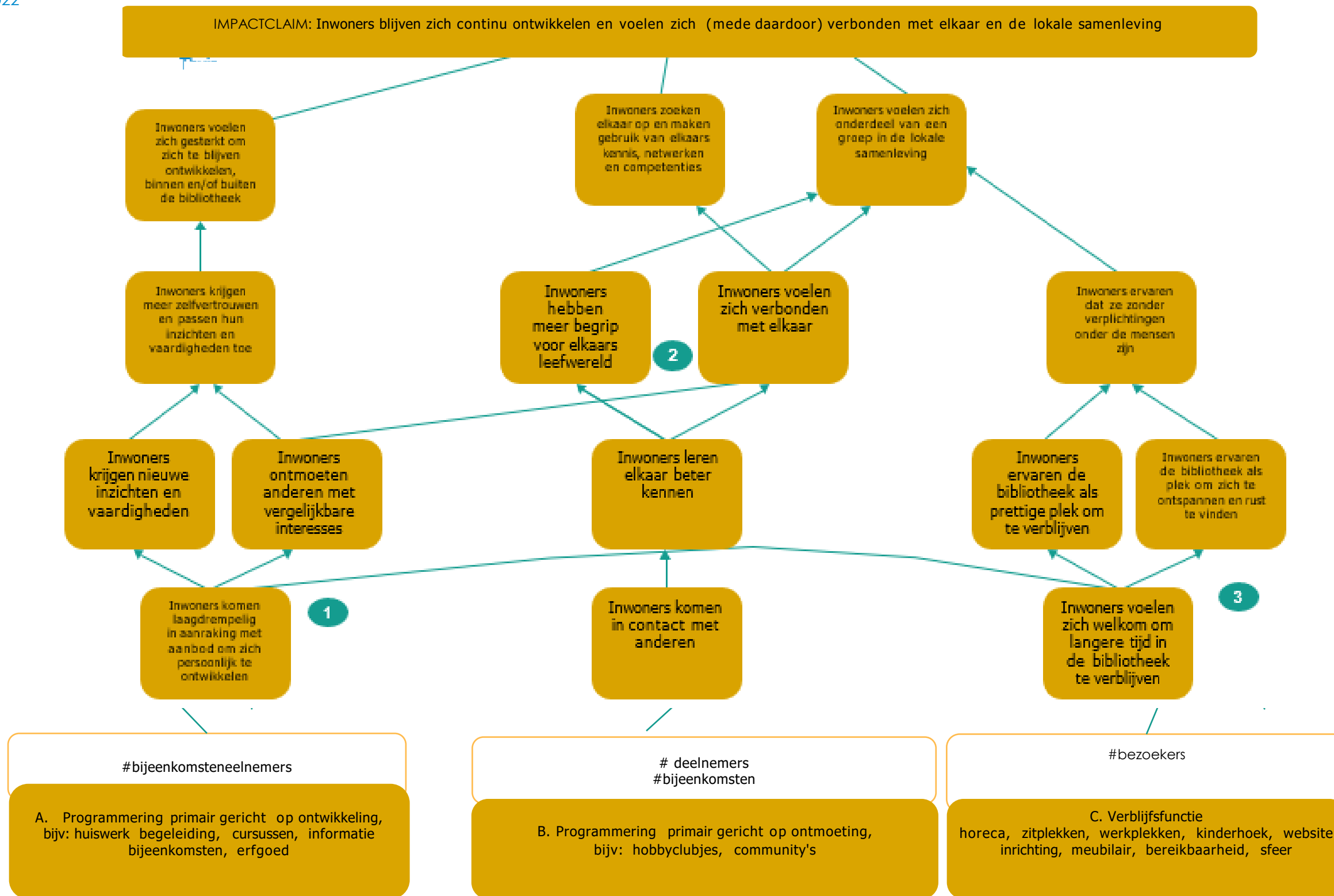

EFFECTEN
De effecten op je stakeholders, wat verandert voor wie?

OUTPUTS
Directe resultaten van je activiteiten

ACTIVITEITEN
Wat doe jij concreet voor de stakeholders?

Belangrijkste randvoorwaarden/ uitgangspunten:

1

Mensen zijn gemotiveerd om zich te ontwikkelen.

2

Elkaar leren kennen is een positieve ervaring.

3

Mensen hebben behoefte aan een prettige plek om te verblijven.

Wat hoort er nog meer bij de ToC?

- Probleemanalyse
- Narratief
- Onderbouwing / Bestaand effectonderzoek
- Meetplan

Wat hoort er nog meer bij de ToC?

Een ToC staat niet op zichzelf, maar hoort in het bredere proces van impactgericht werken. We noemen een aantal documenten die bij een ToC horen en geven van elk document een voorbeeld.

Probleemanalyse

Een ToC wordt idealiter vooraf gegaan door een probleemanalyse. Dat is de analyse van het maatschappelijk probleem dat je wilt aanpakken. Door dit goed te analyseren begrijp je waar het probleem vandaan komt en wat er nodig is om het op te lossen. Bij een project kun je jezelf de vraag stellen: Wat is het probleem waar het project een oplossing voor wil bieden?

Narratief

Je kunt een ToC vergezeld laten gaan van een narratief. Een narratief bij een ToC beschrijft het verhaal dat het figuur vertelt, en helpt dus om het schema beter te begrijpen.

Je ziet op de pagina's hierna een voorbeeld van een narratief bij de ToC Third place.

Overzicht onderbouwing / bestaand effectonderzoek

In de onderbouwing van een ToC laat je zien welk effectonderzoek er al gedaan is. Je geeft aan welke effecten uit de Toc al bewezen zijn en in wat voor soort onderzoek dat gebeurd is. Je ziet zo dus ook welke effecten nog niet bewezen zijn.

Je ziet op de pagina's hierna een voorbeeld van een onderbouwing bij de ToC Digitale geletterdheid

Meetplan

In een meetplan beschrijf je welke effecten je wilt gaan onderzoeken en op welke manier je dat gaat doen. Het is raadzaam om eerst goed in kaart te brengen welke effecten al onderzocht zijn (zie het punt hiervoor) en als je zelf gaat meten, klein te beginnen, zo mogelijk bestaande instrumenten te gebruiken en de hogere effecten niet zelf te gaan onderzoeken.

Je ziet op de pagina's hierna een voorbeeld van een meetplan voor het thema Gezinsaanpak.

Narratief bij ToC Third place (1)

De bibliotheek als third place

Hoe zorgt de bibliotheek als third place voor meer sociale cohesie die tegenwoordig onder druk staat? Dat gebeurt via drie hoofdlijnen: programmering primair gericht op ontwikkeling, programmering primair gericht op ontmoeting en de verblijfsfunctie.

Samen dragen deze drie poten bij aan het impactdoel: *Inwoners blijven zich continue ontwikkelen en voelen zich (daardoor) verbonden met elkaar en de lokale samenleving*

De onderdelen van de bibliotheek als third place

Met het concept Third place wil de bibliotheek een plek bieden waar inwoners zich thuis voelen, naast hun huis en werk. Een neutrale en gastvrije plek waar ze kunnen ontdekken, uitwisselen, zich ontwikkelen en zich ontspannen. Met programmering gericht op persoonlijke ontwikkeling en ontmoeting en de verblijfsfunctie, draagt de bibliotheek zo bij aan meer sociale cohesie in de maatschappij, waarin iedereen de kans heeft om zich te ontwikkelen en zich deel voelt van de samenleving. Randvoorwaarden om deze effecten te bereiken zijn goed getrainde medewerkers, een geschikte plek/gebouw en inhoudelijk goede programmering.

Third place is een breed concept, waarin elke bibliotheek zijn eigen focus kan aanbrengen, maar waarmee we wel als bibliotheeknetwerk een bijdrage leveren aan de sociale cohesie in de samenleving. Sommige bibliotheken richten zich met de third place vooral op volwassenen, andere vooral op kinderen. In deze ToC gaat het om alle inwoners van het werkgebied van de bibliotheek.

Hoe draagt de programmering primair gericht op ontwikkeling bij aan het impactdoel?

De eerste lijn is de programmering van de bibliotheek die primair gericht is op ontwikkeling. Ontmoeting vindt dan meestal ook plaats, maar is niet het hoofddoel. Wel zie je de effecten uit de tweede lijn dus ook vaak terug. De programmering gericht op ontwikkeling, gaat bijvoorbeeld om allerhande cursussen, lezingen, huiswerkbegeleiding, workshops en erfgoedbijeenkomsten. Inwoners komen dankzij deze programmering (aannee is dat ze daartoe gemotiveerd zijn) laagdrempelig in aanraking met aanbod om zich persoonlijk te ontwikkelen, zodat ze nieuwe inzichten en vaardigheden opdoen. Door deze nieuwe inzichten en vaardigheden, krijgen ze meer zelfvertrouwen en passen ze hun inzichten en vaardigheden toe in hun dagelijks leven. Dat werkt motiverend en zorgt ervoor dat ze zich gesterkt voelen om zich continu te blijven ontwikkelen, binnen maar ook buiten de bibliotheek.

De programmering gericht op ontwikkeling zorgt er ook voor dat er mensen bij elkaar komen met dezelfde behoeften of belangstelling. Deelnemers ontmoeten dus automatisch mensen met vergelijkbare interesses en voelen zich daardoor verbonden met elkaar. Dat zorgt ervoor (net als bij de programmering primair gericht op ontmoeting) dat ze elkaar gemakkelijker opzoeken, ook buiten de bibliotheek, dat ze vriendschappen opbouwen, elkaar om hulp vragen en gebruik maken van elkaars kennis, netwerken en competenties. Op deze manier zijn ze meer verbonden met elkaar en (groepen in) de lokale samenleving.

Narratief bij ToC Third place (2)

Hoe draagt de programmering primair gericht op ontmoeting bij aan het impactdoel?

Naast de programmering gericht op ontwikkeling, biedt de bibliotheek programmering aan primair gericht op ontmoeting. Door bijvoorbeeld community's of bijeenkomsten gericht op hobby's zoals breien of koken, komen inwoners in contact met elkaar. Als ze elkaar op deze laagdrempelige manier beter leren kennen, voelen ze zich meer verbonden met elkaar en krijgen ze meer begrip voor elkaars leefwereld, waarbij wordt aangenomen dat het elkaar leren kennen een positieve ervaring is. Dat zorgt ervoor dat ze elkaar gemakkelijker opzoeken, ook buiten de bibliotheek, dat ze vriendschappen opbouwen, elkaar om hulp vragen en gebruik maken van elkaars kennis, netwerken en competenties. Op deze manier zijn ze meer verbonden met elkaar en (groepen in) de lokale samenleving.

Hoe draagt de verblijfsfunctie bij aan het impactdoel?

Een derde lijn, die een belangrijk element van de bibliotheek als third place vormt, is de verblijfsfunctie van de bibliotheek. De verblijfsfunctie is een breed begrip, dat erover gaat dat de bibliotheek een plek is waar mensen graag langere tijd willen verblijven. Bibliotheken streven daarnaar met onder andere leestafels, horeca, zitplekken, werkplekken, kinderhoeken en een uitgebreide website, maar het gaat ook om de sfeer en inrichting in de bibliotheek, de bereikbaarheid, het comfort van het meubilair, de vriendelijkheid van de medewerkers en het gemak om wifi te gebruiken. Als inwoners zich op deze manier welkom voelen om langere tijd in de bibliotheek te verblijven, ervaren ze de bibliotheek als prettige plek om te zijn en als plek om zich te ontspannen en rust te vinden. Op die manier zijn ze de onder de mensen, zonder dat ze persé contact hoeven te maken of andere verplichtingen hebben. Ze zijn onderdeel van (een groep in) de lokale samenleving op een vrijblijvende en ontspannen manier.

Als inwoners langere tijd in de bibliotheek verblijven, komen ze ook laagdrempelig in aanraking met aanbod om zich persoonlijk te ontwikkelen, zodat ook de effecten vanuit deze programmering kunnen optreden. Inwoners voelen zich niet alleen verbonden met elkaar en de lokale samenleving, maar blijven zich ook continu ontwikkelen.

Onderbouwing bij ToC Digitale geletterdheid (1)

Onderbouwing van effecten op thema Digitale geletterdheid

Activiteiten die tot de effecten moeten leiden:

A. Bibliotheken ondersteunen scholen in het ontwikkelen, structureel aanbieden en integreren van digitale geletterdheid (DG) in hun onderwijs:

- *A1. Ondersteuning bij vormgeving DG beleid (vormen visie op DG)
- *A2. Bijeenkomsten leerkrachten: inspiratie & uitwisseling DG kennis
- *A3. Ondersteuning (partnerschap) inhoudelijke vormgeving leerlijn (lessen)

B. Bibliotheken geven gastlessen voor leerlingen op school & maken zichtbaar wat de bieb kan doen

- *B1. Structureel: periodiek, verdiepend, inhoudelijke opbouw

	Is er al bewijs? Ja, waar? Nee, hoe ga je meten?			
Effecten uit de ToC	Is er al bewijs voor het optreden van dit effect?	Hoe stevig is het bewijs?	Zijn er al bestaande instrumenten voor het meten van dit effect?	Indicator(en) die anderen gebruiken
	Is er eerder onderzoek gedaan? Zijn er (grote) studies geweest die dit (deels) aantonen? Indien ja: welk onderzoek? Graag een verwijzing opnemen	Gaat het om een klein onderzoek? Of een wetenschappelijk onderzoek? Hoe sterk kunnen we aannemen dat het effect ook	Is er al een vragenlijst, tool, interviewscript, monitor of een ander instrument waar bibliotheken	Zijn er standaard indicatoren die bibliotheken gebruiken of kunnen gebruiken?
E1. Scholen ervaren steun en inhoudelijk advies bij urgent thema (niet zelf het wiel uitvinden)	<i>De onderbouwing van directe effecten (de eerste 16 effecten) volgen niet specifiek uit de onderzoeken omdat het niet specifiek om activiteiten van bibliotheken gaat.</i>			
E2. Scholen & leerkrachten hebben meer kennis over DG				
E3. Scholen & leerkrachten weten hoe ze het thema DG kunnen aanpakken (inhoudelijk)				
E4. Kinderen krijgen structureel aandacht voor thema DG (integraal onderdeel onderwijs)				
E5. Leerkracht is geïntroduceerd in (onderdeel van) DG en ontzorgd tijdens les				
E6. Kinderen zijn geïntroduceerd in DG (kleinere leerdoelen)				
E7. Kinderen & leerkrachten maken kennis met de bieb & haar brede rol				
E8. Kinderen hebben een leuke ervaring met DG				
E9. Kinderen leren samen werken aan DG thema				
E10. Scholen hebben kwalitatief en passend DG beleid				
E11. Leerkrachten passen DG toe in onderwijs				
E12. Kinderen ervaren herhaling op de DG thema's				
E13. Kinderen zijn enthousiaster over DG thema's				
E14. Kinderen hebben meer kennis en/of vaardigheden over het onderwerp van de activiteit				
E15. Kinderen krijgen zelfvertrouwen over eigen talent binnen DG				
E16. Scholen hebben een structurele en kwalitatieve leerlijn DG (geborgd in school)				

Onderbouwing bij ToC Digitale geletterdheid (2)

Effecten uit de ToC	Is er al bewijs voor het optreden van dit effect?	Hoe stevig is het bewijs?	Zijn er al bestaande instrumenten voor het meten van dit effect?	Indicator(en) die anderen gebruiken
	Is er eerder onderzoek gedaan? Zijn er (grote) studies geweest die dit (deels) aantonen? Indien ja: welk onderzoek? Graag een verwijzing opnemen	Gaat het om een klein onderzoek? Of een wetenschappelijk onderzoek? Hoe sterk kunnen we aannemen dat het effect ook	Is er al een vragenlijst, tool, interviewscript, monitor of een ander instrument waar bibliotheken	Zijn er standaard indicatoren die bibliotheken gebruiken of kunnen gebruiken?
E17. Kinderen krijgen structureel en op juiste niveau toegepaste kennis en vaardigheden over DG	Uit een mixed-method onderzoek (132 enquêtes en 42 verdiepende interviews) onder onderwijsprofessionals van 10 scholen uit het primair en 10 uit het voortgezet onderwijs blijkt dat het feit dat scholen tijdens de Corona-pandemie gesloten werden en scholieren thuis onderwijs moesten volgen, volgens de onderwijsprofessionals een positieve invloed heeft gehad op de digitale geletterdheid van de scholieren. Leerlingen hebben vooral veel geleerd over ict-basisvaardigheden en relevante executieve vaardigheden zoals plannen, gepast online communiceren, en motivatie en focus houden.	3 - representatieve maar kleine steekproef. Het onderzoek maakt daarnaast gebruik van beschrijvende en geen verklarende statistieken, waardoor geen statistisch significante relaties gelegd kunnen worden. Wel	De oorspronkelijke vragenlijsten die gebruikt zijn voor de enquête en de verdiepende interviews zijn niet gepubliceerd, wel worden enkele	De gebruikte indicatoren zijn door SLO zelf ontwikkeld en kunnen nuttig zijn voor een onderzoek naar leermiddelen en DG vaardigheden.
E18. Kinderen hebben een bredere blik op de rol en invloed van digitale ontwikkelingen op de samenleving				
E19. Kinderen hebben meer inzicht in mogelijkheden DG				
E20. Kinderen internaliseren kennis en vaardigheden van DG	Uit een mixed-method onderzoek (132 enquêtes en 42 verdiepende interviews) onder onderwijsprofessionals van 10 scholen uit het primair en 10 uit het voortgezet onderwijs blijkt dat het feit dat scholen tijdens de Corona-pandemie gesloten werden en scholieren thuis onderwijs moesten volgen, volgens de onderwijsprofessionals een positieve invloed heeft gehad op de digitale geletterdheid van de scholieren. Leerlingen hebben vooral veel geleerd over ict-basisvaardigheden en relevante executieve vaardigheden zoals plannen, gepast online communiceren, en motivatie en focus houden. Uit het onderzoek blijkt bovendien dat scholieren de DG vaardigheden ook hebben verbeterd. Tegelijkertijd blijven deze ict-basisvaardigheden ondermaats, evenals hun informatievaardigheden en mediawijsheid, en in mindere mate hun computational thinking. Het gedwongen onderwijs kunnen bibliotheken niet 1 op 1 vergelijken met de activiteiten die zij in 'normale tijden' uitvoeren ter bevordering van digitale geletterdheid. Wel deelt het gedwongen thuis onderwijs enkele kenmerken met de activiteiten die bibliotheken uitvoeren. DG werd gedurende deze Corona-periode structureel (en op vernieuwende wijze) toegepast - door het gebruik van instructievideo's, online samenwerkingsomgevingen, beeld- en	Onderzoek 1: 3 - representatieve maar kleine steekproef. Het onderzoek maakt daarnaast gebruik van beschrijvende en geen verklarende statistieken, waardoor geen statistisch significante relaties gelegd kunnen worden. Wel worden de data uit de enquêtes aangevuld met verdiepende interviews Onderzoek 2: 4 - Cross-sectioneel onderzoek met een grote representatieve	Onderzoek 1: De originele vragenlijsten die gebruikt zijn voor de enquête en de verdiepende interviews zijn niet gepubliceerd, wel worden enkele vragen beschreven in de publicatie. Onderzoek 2: De gebruikte vragenlijst is niet gepubliceerd	Onderzoek 1: De gebruikte indicatoren zijn door SLO zelf ontwikkeld en kunnen nuttig zijn voor een onderzoek naar leermiddelen en DG vaardigheden. Onderzoek 2: Op basis van de publicatie kan niet achterhaald worden welke indicatoren gebruikt zijn.

Onderbouwing bij ToC Digitale geletterdheid (3)

<p>E21. Kinderen passen vaardigheden DG toe</p>	<p>Onderzoek bij kinderen uit 19 verschillende Europese landen (2017-2019) laat de samenhang tussen verschillende verklarende variabelen en aspecten van digitale geletterdheid zien. Uit het onderzoek blijkt dat meer informatievaardigheden positief samenhangen met meer digitaal gedrag (in de vorm van informatie zoeken en communiceren). Sociale digitale vaardigheden blijken daarentegen niet samen te hangen met meer online communicatie. Hoewel het onderzoek berust is op data van verschillende Europese landen laat het onderzoek zien dat de verschillen in digitale geletterdheid tussen de landen slechts klein zijn. We kunnen daarom concluderen dat de bevindingen uit dit onderzoek ook relevant zijn voor de Nederlandse context. bron: Mascheroni, G., Cino, D., Mikuška, J., Lacko, D., & Šmahel, D. (2020). Digital skills, risks and wellbeing among European children. Report on (f)actors that explain online acquisition, cognitive, physical, psychological and social wellbeing, and the online resilience of children and young people. KU Leuven.</p>	<p>4- Cross-sectioneel onderzoek waarin gebruik wordt gemaakt van controle en latente variabelen</p> <p>Onderzoek 2: 3 - representatieve maar kleine steekproef. Het onderzoek maakt daarnaast gebruik van beschrijvende en geen</p>	<p>Onderzoek 1: De originele vragenlijst zou kunnen worden afgeleid van de indicatoren in de appendix</p> <p>Onderzoek 2: De originele vragenlijsten die gebruikt zijn voor de enquête en de</p>	<p>Onderzoek 1: De indicatoren zijn voor alle variabelen toegevoegd in de appendix van de publicatie</p> <p>Onderzoek 2: De gebruikte indicatoren zijn door SLO zelf ontwikkeld en kunnen nuttig zijn voor een onderzoek naar leermiddelen en DG vaardigheden.</p>
<p>E22. Meer digitale geletterdheid: Informatievaardigheden, mediawijsheid, computational thinking en ICT basisvaardigheden</p>	<p>In dit onderzoek onder 746 leerlingen van 16 verschillende scholen, werd het niveau van kennis en vaardigheden op het gebied van digitale geletterdheid getoetst in het primair onderwijs (groepen 7 en 8) en voortgezet onderwijs (Vmbo en Havo/vwo). De verschillen in mate van digitale geletterdheid, gemeten op basis van een toetsscore, tussen onderwijsniveaus, genders, SES'en en leeftijden met elkaar vergeleken. Voor bibliotheken is het interessant dat leerlingen die in de thuissituatie vaker over digitale geletterdheid praten (vergelijkbaar met E18), een significant hogere gemiddelde toetsscore lieten zien dan leerlingen die dit minder vaak deden. Ook de school waar leerlingen naartoe gingen had een significante invloed op de toetscore. Het is echter onduidelijk op welke manier en waarom, dit effect zou daarom verder onderzocht moeten worden. Het onderzoek geeft wel een indicatie dat het beleid en de uitvoering van DG op scholen een mogelijk effect heeft op de digitale geletterdheid van leerlingen (E10, E11 en E16). bron: Leerlingmonitor Digitale Geletterdheid. Maart 2020.</p> <p>Uit onderzoek bij kinderen uit 19 verschillende Europese landen (2017-2019) blijkt dat een restrictieve houding van ouders negatief samenhangt met digitale geletterdheid. Hieruit blijkt de invloed van de thuisomgeving op DG. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat het aantal soorten online activiteiten (E22), een gevoel van veiligheid online (E8) en self-efficacy positief samenhangt met digitale geletterdheid. De verschillen in digitale geletterdheid tussen de landen blijken slechts klein te zijn. Deze conclusies zouden daarom ook in de Nederlandse context gebruikt kunnen worden. bron: Mascheroni, G., Cino, D., Mikuška, J., Lacko, D., & Šmahel, D. (2020). Digital skills, risks and wellbeing among European children. Report on (f)actors that explain online acquisition, cognitive, physical, psychological and social wellbeing, and the online resilience of children and young people. KU Leuven, Leuven: ySKILLS.</p> <p>In deze systematische literatuurstudie van 110 wetenschappelijke artikelen uit 64 landen in hoofdzakelijk de VS en Europa zijn de verklaringen en gevolgen van het aanleren van digitale vaardigheden onder jongeren onderzocht. Daaruit</p>	<p>Onderzoek 1: 3 - relatief grote steekproef, onderzoekers kijken naar significantie in verschillen tussen groepen en maken gebruik van bestaande indicatoren</p> <p>Onderzoek 2: 4 - cross-sectioneel onderzoek waarin gebruik werd gemaakt van control en latente variabelen</p> <p>Onderzoek 3: 4 - grote evidence base, maar met name cross-sectionele studies waardoor geen causaal verband kan worden aangetoond</p> <p>Onderzoek 4: 4 - cross-sectioneel onderzoek met een representatieve steekproef voor geslacht, leeftijd, etniciteit en</p>	<p>Onderzoek 1: vragenlijsten en toetsmodule zijn niet toegevoegd. Wel wordt in de publicatie verwezen naar de bronnen waarop de vragenlijst gebaseerd is.</p> <p>Onderzoek 2: vragenlijst zou kunnen worden afgeleid van de indicatoren in de appendix</p> <p>Onderzoek 3: De vragenlijsten zijn niet gepubliceerd in de publicatie</p> <p>Onderzoek 4: Er wordt verwezen naar gebruikte vragenlijsten maar</p>	<p>Onderzoek 2: In de publicatie worden verschillende indicatoren genoemd voor DG, zoals 'veiligheid en privacy', 'digitale informatie verzamelen en beoordelen', 'creëren en publiceren van technologische producten', 'uitwisselen van digitale informatie' en 'computational thinking'</p> <p>Onderzoek 2: De indicatoren zijn toegevoegd in de appendix voor alle variabelen</p> <p>Onderzoek 3: De gebruikte indicatoren zijn niet gepubliceerd in de publicatie</p> <p>Onderzoek 4: Indicator voor digitale informatievaardigheden is beschikbaar in de publicatie</p>

Voorbeeld opzet Meetplan Gezinsaanpak

Wat wil je meten?		Is er al bewijs? Ja, waar?				Nee, hoe ga je meten?				
Effecten uit de ToC	Is er al bewijs voor het optreden van dit effect?	Hoe stevig is het bewijs?	Zijn er al bestaande instrumenten voor het meten van dit effect?	Indicator(en) die anderen gebruiken	Indicator	Type indicator	Dataverzameling smethode	Doelstelling	Bij wie wil je data verzamelen?	
	Is er eerder onderzoek gedaan? Zijn er (grote) studies geweest die dit (deels) aantonen? Indien ja: welk onderzoek? Graag een verwijzing opnemen	Gaat het om een klein onderzoek? Of een wetenschappelijk onderzoek? Hoe sterk kunnen we aannemen dat het effect ook daadwerkelijk bestaat? Geef een score 1 (zwak bewijs, anekdotisch bewijs) en 5 (sterk bewijs, bijv. met controlegroepen)	Is er al een vragenlijst, tool, interviewscript, monitor of een ander instrument waar bibliotheken gebruik van kunnen maken als ze willen meten?	Zijn er standaard indicatoren die bibliotheken gebruiken of kunnen gebruiken?	Hoe bepaal je of het effect wel of niet optreedt?	Is de indicator kwantitatief of kwalitatief?	Er is nog geen data beschikbaar of de data is niet stevig. Hoe ga je de output, het effect of de aanname meten?	Wat is de doelstelling voor de indicator: wanneer is het 'goed genoeg'?	Wie ga je bevragen?	
E7	Kinderen hebben een grotere woordenschat	Ja er is een onderzoek geweest naar grotere woordenschat door deelname aan VoorleesExpress Klik hier voor het onderzoek	5 – het is een wetenschappelijk onderzoek met een controlegroep	Ja. De meetinstrumenten worden toegelicht in het onderzoek. Ze gebruiken de TAK (Taaltoets Alle Kinderen).	Ja. De indicatoren worden toegelicht in het onderzoek. Ze meten o.a. de receptieve woordenschat en het verhaalbegrip van kinderen	% kinderen dat een grotere woordenschat heeft sinds deelname aan VoorleesExpress	Kwantitatief	Gebruik een van de taken uit de TAK om te kijken of deze effecten ook optreden door leesactiviteiten in de bibliotheek	70% van de gemiddelde scores zijn hoger of gelijk aan de normscores uit de toetshandleiding van de TAK	Kinderen die deelnemen aan leesactiviteiten in de bibliotheek
E8	Kinderen ervaren meer taalplezier	Ja er is een onderzoek geweest naar taalplezier van kinderen door deelname aan VoorleesExpress vanuit het perspectief van de ouders Klik hier voor het onderzoek	3 – het is een wetenschappelijk onderzoek met een controlegroep maar (voor)leesplezier bij kinderen is niet in kaart gebracht. Onderzoek laat perspectief van de ouders zien wat een indicatie is van taalplezier van kinderen.	Nee. Het onderzoek stipt wel aan welke vragen zijn gesteld in de interviews met ouders.	Nee	% ouders dat aangeeft dat hun kind (voor)lezen leuker vindt door de voorleesactiviteit	Kwantitatief	Korte survey die wordt nagestuurd een maand na de leesactiviteiten in de bibliotheek. Die kan ook gekoppeld worden aan moment wanneer gezin boeken komen lenen. Vraag ouder korte papieren survey in te vullen.	60% van de ouders geeft aan dat kind meer (voor)leesplezier heeft	Kinderen die deelnemen aan leesactiviteiten in de bibliotheek

Bijlage

Het grotere plaatje

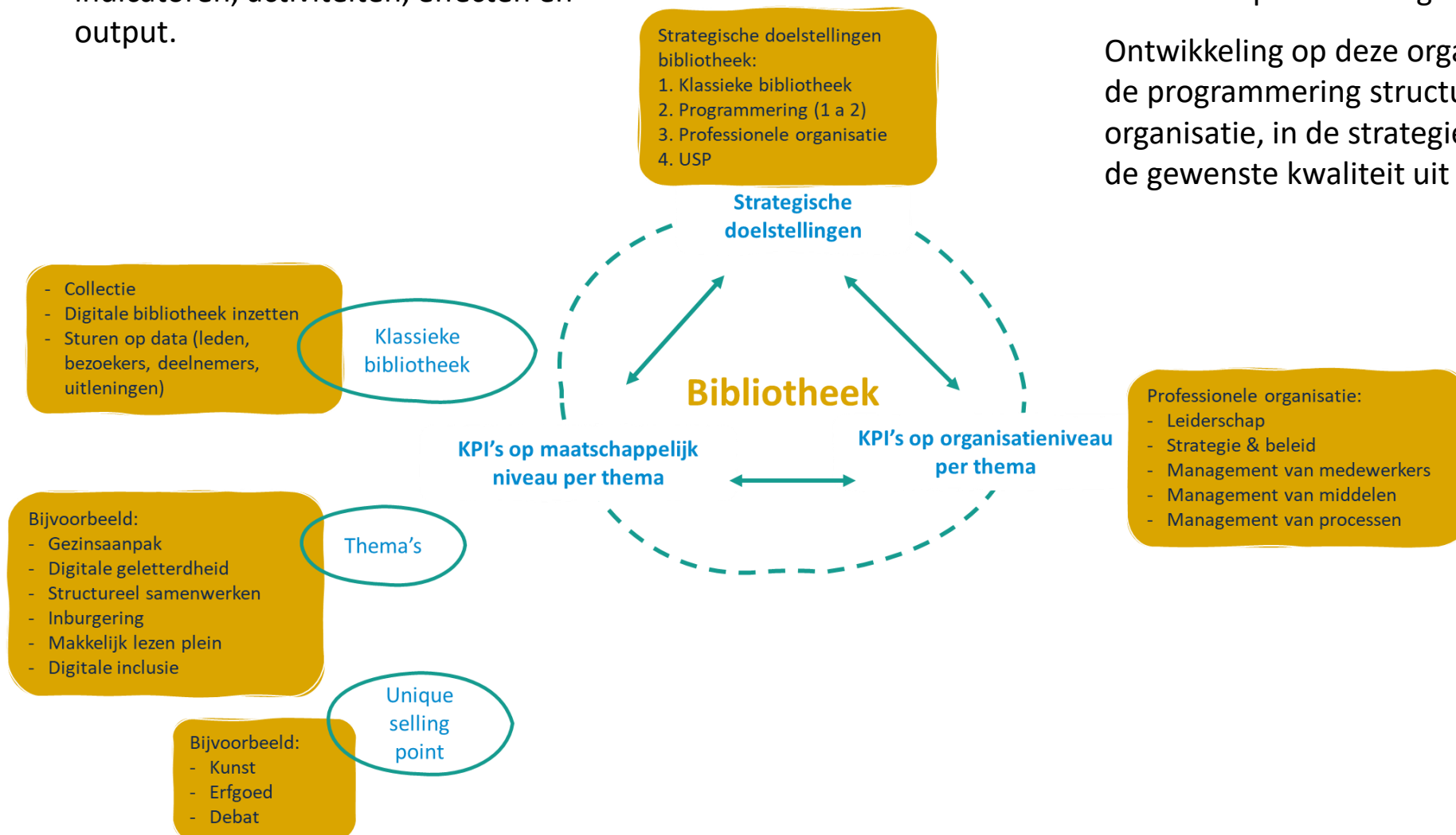
Het figuur hieronder laat de link zien tussen de verschillende onderdelen binnen een bibliotheek en dit document (groene pijlen). Het geeft de context tussen andere KPI's op bijvoorbeeld organisatieniveau weer.

Uitgangspunt zijn de strategische doelstellingen van de bibliotheek die zijn geformuleerd op basis van het strategisch kader / meerjarenplan.

Aan de linkerkant staan de resultaat-doelstellingen van de organisatie, de KPI's met daarin de prestatie-indicatoren, activiteiten, effecten en output.

Aan de rechterkant vind je de organisatiedoelstellingen van de organisatie, invulling hiervan is randvoorwaardelijk voor het leveren van de grootste mogelijke klant- en medewerker-waarde en het realiseren van de effecten. Hierin vind je bijvoorbeeld competentie management onder 'management van medewerkers', de inrichting van de operationele processen onder 'management van processen', financiering van je programma onder 'management van middelen' en de keuzes die de bibliotheek maakt onder 'leiderschap' en 'strategie en beleid'.

Ontwikkeling op deze organisatie KPI's is noodzakelijk om de programmering structureel te borgen in de organisatie, in de strategie en om de programmering met de gewenste kwaliteit uit te kunnen voeren.

Koppeling organisatorische inrichting en activiteiten in de TOC *

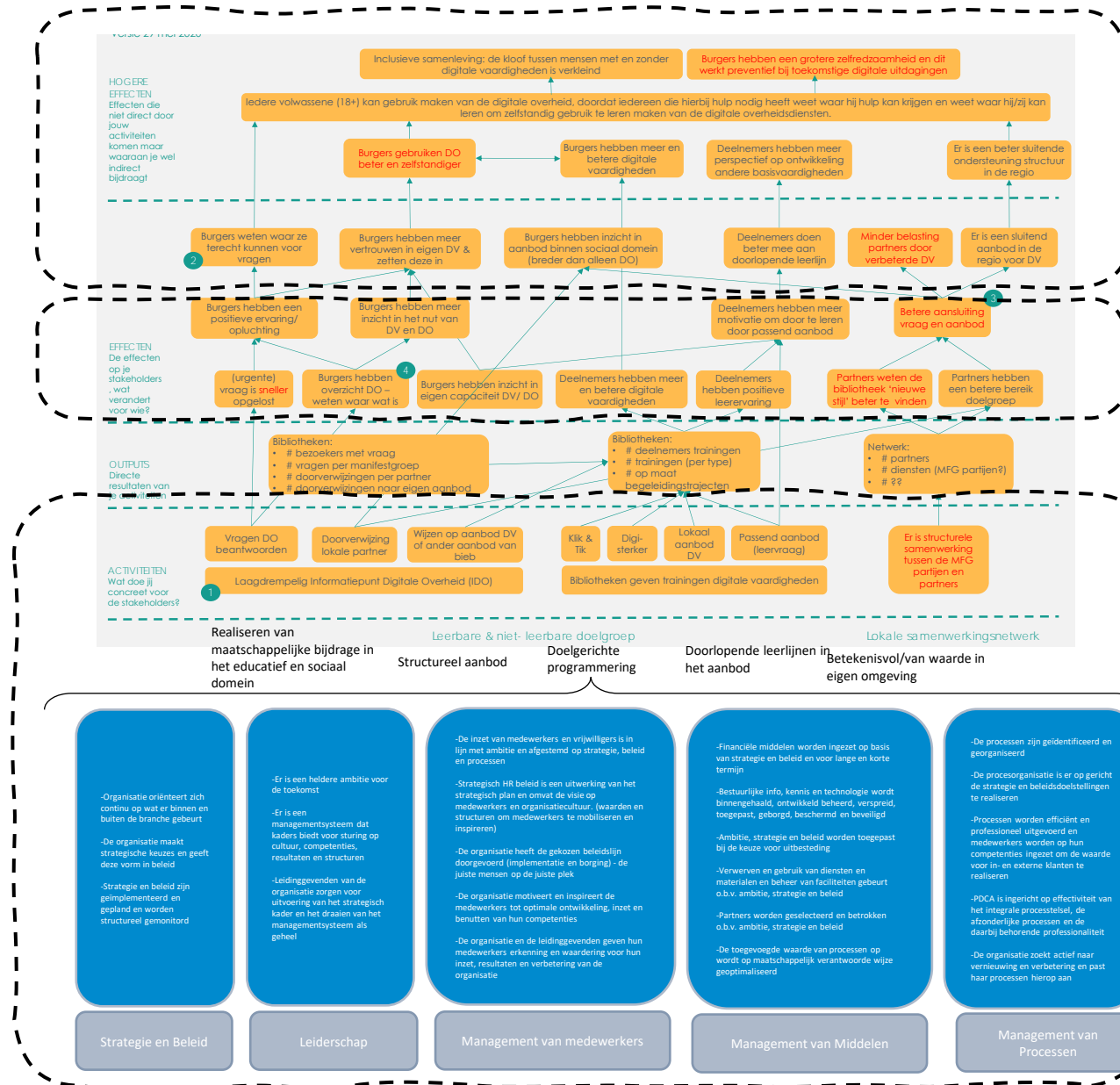
Strategische doelstellingen bieb:
 1. Klassieke/digitale bieb
 2. Programmering (1 a 2)
 3. Professionele organisatie
 Evt. Strategische doelstelling op USP

Doelgroepen & maatschappij

Organisatie intern

Theory of Change

Theory of Action

Dit is zijn aannames, waar mogelijk op basis van eerder onderzoek/ literatuur

Dit zou heel interessant zijn om te meten voor bibliotheken

Dit moeten we altijd weten: de kern van je functioneren als bieb

Noot: verdieping op deze indicatoren en vertaling naar activiteiten komt beschikbaar

Goed functionerende bibliotheek (Professionele organisatie)

* Het schema geeft inzicht in wat organisatorisch nodig is om de activiteiten in de ToC's mogelijk te maken

Meer weten? onderzoek@probiblio.nl